
KWEEK IN GEVANGENSCHAP VAN DE GROENE BOOMBOA
CORALLUS CANINUS

Door: Kamuran Tepedelen, 1818 Pine St. Boulder
Co 80302

Inhoud: Inleiding - Huisvesting - Kweken - Dracht -
Geboorte - Jongen - Conclusie - Dankwoord - Lite-
ratuur

INLEIDING

Dit verslag gaat over de succesvolle kweek van *Corallus caninus* in twee achtereenvolgende jaren.

Dit project begon in de zomer van 1985, waarbij respectievelijk in 1987 en 1988 jongen werden geboren. Het mannetje van *Corallus caninus* had ik in het voorjaar van 1984 bij een handelaar gekocht. Het dier was 122 cm lang en gaf geen problemen met eten. Het nam kleine ratten van de pincet aan. In juni 1985 kocht ik 2 vrouwtjes van Ernie Wagner. Ze waren ergens in 1984 in Suriname gevangen. Deze dieren waren erg goed geacclimatiseerd en namen dode ratten van de pincet aan. Bij een van de vrouwtjes ontbraken de typische witte strepen, ze was geheel egaal groen van kleur. Dit dier mat 167 cm en zal ik aanduiden met vrouwtje 1. Het andere vrouwtje mat 180 cm en bezat de typische tekening, ik noem haar vrouwtje 2.

HUISVESTING

Het mannetje had ik gehuisvest in een aquarium met een inhoud van 492 liter en afmetingen van 183x46x56 cm. De vrouwtjes zaten in een aquarium met een doorsnee van 61 cm en een hoogte van 76 cm. In het aquarium van 492 liter had ik takken aan de zijkant

---

aangebracht met behulp van siliconenkit. Het aquarium van de vrouwtjes had takken van pvc met een diameter van 5 cm die ik op verschillende hoogtes had aangebracht. Temperatuurverschillen verkreeg ik door gebruik te maken van lampen (rood, 25 Watt) die "hete plekken" gaven met temperaturen van 27,7 tot 31°C. De ramen van de kamer zorgden voor een natuurlijke lichtcyclus. Fluorescerend licht (Vitalites, 30 Watt) gebruikte ik om extra verlichting voor de vrouwtjes te verkrijgen. De luchttemperatuur varieerde van 22 tot 28°C, afhankelijk van het tijdstip van de dag. Het grootste gedeelte van de tijd gebruikte ik zaagsel van dennebommen als substraat.

Op verschillende plekken in de terraria was water te vinden. De dieren dronken regelmatig uit de bakken op de bodem, hoewel er ook water in bakken aan de takken hing.

KWEKEN

Op 9 september 1986 voerde ik een klimaatsverandering door. Tegen de avond besproeide ik de slangen en de terraria ongeveer 4 a 5 minuten. Daarna werd de warmtebron uitgeschakeld. Gedurende enkele uren daalde de temperatuur tot 22°C (Walsh 1978). Iedere morgen deed ik de warmtebron weer aan en de temperatuur in de terraria steeg weer tot 27,7°C.

Dit deed ik steeds tot 15 november. De activiteiten van de slangen namen aanmerkelijk toe in het begin van de avond. Hoewel ik geen aantekeningen van de activiteiten van de slangen heb bijgehouden, ben ik er vast van overtuigd, dat het mannetje veel actievere periodes had dan de beide vrouwtjes. De slangen besproeide ik 's morgens kort met water dat in de koelkast gekoeld was (Haszlo, 1983). Het mannetje vervelde op 24 september. Op 25 september bood ik voedsel aan. Hij at twee halfwas ratjes. Vrouwtje 1 vervelde op 2 oktober. Diezelfde avond, na

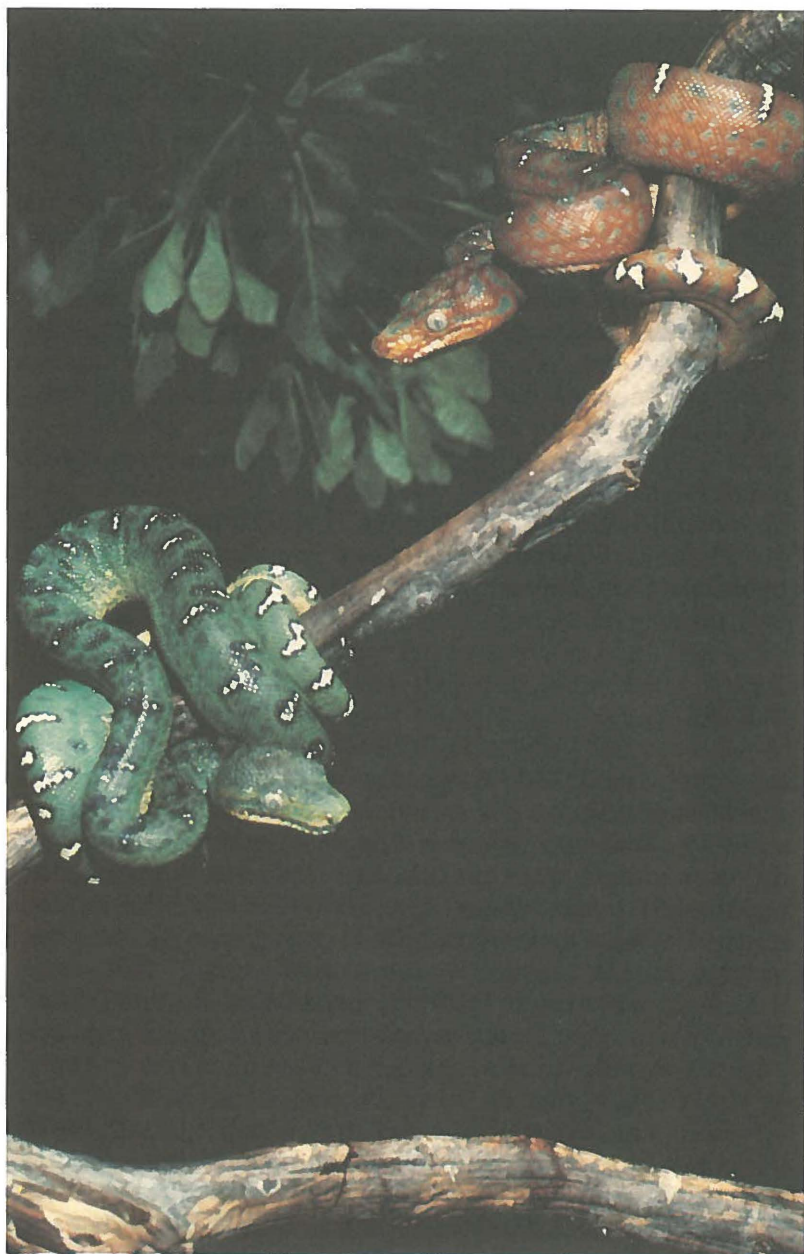

Foto 1: *Corallus caninus*, juvenile,
Foto K. Tepedelen

---

het gebruikelijke besproeien, plaatste ik vrouwtje 1 in het terrarium van het mannetje, waar ze 5 dagen bleef. Het mannetje startte bijna meteen met zijn avances, wat geconstateerd kon worden door het vaker en sneller tongelen van het dier. Hij gebruikte zijn sporen om langs de flanken van het vrouwtje te wrijven en te krabben. Dit verschilt van wat Groves (1978) over *Corallus caninus* rapporteert, maar bevestigt de observaties die Murphy (1981) hierover maakte bij *Candoia bibroni*. Het vrouwtje scheen erg ontvankelijk voor het mannetje. Paringen duurden 1 tot 3 uur gedurende verschillende periodes tussen 2 en 7 oktober. Het mannetje positioneerde zich aan één kant naast het vrouwtje, zodat hun cloaca's naast elkaar kwamen te liggen. Als dat gebeurde, opende het vrouwtje haar cloaca, zelfs voordat de hemipenis van het mannetje te zien was (Gillingham et al., 1977). Zodra het mannetje zijn hemipenis had ingebracht, draaide het zijn staart strak om die van het vrouwtje. Háár staart hing naar beneden en scheen niet om die van hem gedraaid.

Avances en paringen vonden altijd in de takken plaats. Zodra de paringen waren begonnen, was er nauwelijks nog beweging. De paringen duurde verschillende uren, maar 's morgens waren ze altijd weer uiteen en op hun specifieke manier opgerold. De temperaturen in het terrarium tijdens de paringen waren tussen 22,2 en 23,8°C. Vrouwtje 1 werd op 7 oktober 1986 bij het mannetje weggehaald. Het mannetje bleef alleen tot de avond van 9 oktober 1986, toen ik vrouwtje 2 bij hem plaatste. Dit vrouwtje had op 6 oktober 1986 de vervellingscyclus beëindigd en net als bij vrouwtje 1 begonnen de inleidingen tot de paring bijna onmiddellijk. Een paring kon ik waarnemen met vrouwtje 2 om 21.55 's avonds. De volgende morgen waren de dieren weer uit elkaar. Hoewel de vrouwtjes verschillende dagen bij het mannetje zaten, vonden de meest actieve paringen plaats binnen 24 uur na plaatsing bij het

---

mannetje. Iedere keer plaatste ik maar één vrouwtje tegelijk bij het mannetje (Murphy & Campbell, 1987), en de vrouwtjes werden afgewisseld tussen 2 oktober en 12 november. Paringen met vrouwtje 1 kon ik waarnemen op 2, 5, 12 en 13 oktober. Paringen met de 2e partner op 9, 18 en 19 oktober. Gedurende deze hele periode weigerde het mannetje te eten. De vrouwtjes bleven regelmatig eten. Er werden verder geen paringen meer waargenomen. tot die met vrouwtje 1 op 11 november 1986. Dit was de laatst waargenomen paring tot het moment van de geboorte van de jongen. De vrouwtjes namen om de 8 dagen voedsel aan. Met het sproeien stopte ik en de temperatuur in het terrarium bracht ik terug naar 24,4 tot 28,8°C, waarna het mannetje weer begon met eten.

DRACHT

Eind december 1986 hadden beide vrouwtjes in het midden van hun lichaam een verdikking (Walsh, 1978). Ze werden allebei erg passief. Toen eenmaal vaststond dat ze allebei drachtig waren, werden ze samen in het aquarium van 492 liter gehuisvest. Dit aquarium voorzag in de temperatuur- en vochtigheidsvariaties van de lucht, waarvan ik denk dat die nodig zijn voor een geslaagde kweek.

Op hetzelfde moment plaatste ik het mannetje in het andere aquarium. De temperatuur in het terrarium hield ik tijdens de gehele dracht tussen de 24,4 en 28,4°C, met "warme plekken" van 27,7 tot 31°C. De beide vrouwtjes gaven de voorkeur aan de warmste plek. Soms werden ze 's nachts actief en kropen eventjes door het terrarium.

Iedere 8 tot 9 dagen bood ik voedsel aan. Beide vrouwtjes bleven de hele maand december 1986 en tot begin januari 1987 eten. Vrouwtje 1 weigerde voor het eerst voedsel op 10 januari 1987. Dat deed ze eveneens op 15, 22 en 26 januari. Op 1 februari 1987 begon haar vervellingscyclus die ze op 22 fe-

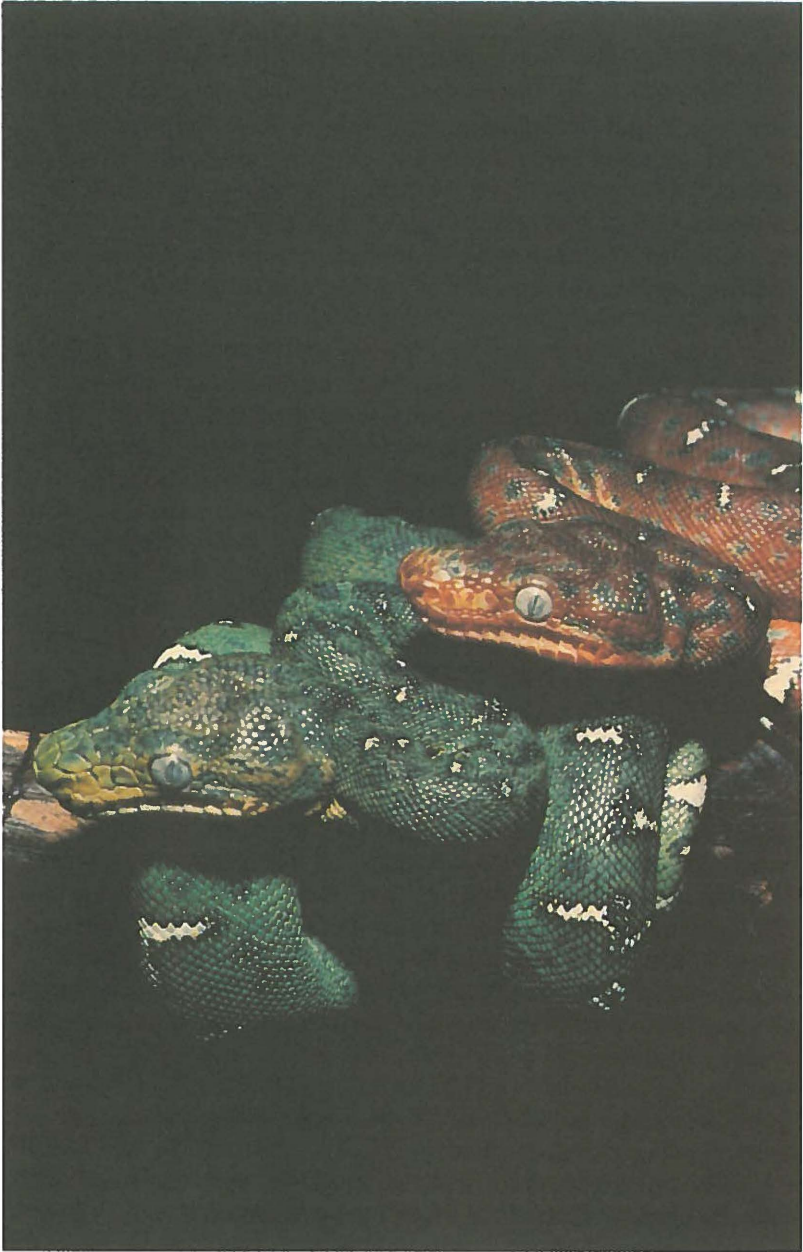

Foto 2: *Corallus caninus*, juvenile,
Foto K. Tepedelen.

---

bruari 1987 beëindigde. Dit was haar laatste vervelling voor de bevalling. Vrouwtje 2 at tot de eerste week van februari. Ze weigerde voedsel op 5 en 11 februari 1987. Haar laatste vervelling voor de geboorte was op 1 maart 1987. Voedsel dat na de vervellingen van de vrouwtjes werd aangeboden, weigerden ze steeds. Water plaatste ik in bakken op de takken naast de vrouwtjes. Regelmatig kon ik beide vrouwtjes zien, terwijl ze dronken.

De vrouwtjes werden erg passief tijdens de dracht; wanneer ze verstoord werden, verstopten ze het liefst hun kop tussen de windingen. Eind mei werd vrouwtje 1 actiever en trof ik haar steeds vaker aan in de wat koelere hoek (26,6 tot 27,7°C). Haar rusthouding was meer ontspannen dan normaal, maar ze voelde zich duidelijk niet prettig. Tegen het eind van de 2e week in juni, had de verdikking in haar lichaam zich duidelijk verplaatst naar haar cloaca. Ze was ongeduriger tijdens de nacht, maar lag 's morgens rustig op een plaats.

GEBOORTE

Op 21 juni 1987, 259 dagen na de uiteindelijke paring, om ongeveer 08.30 uur 's morgens, werd ze steeds actiever, terwijl ze over de takken in het terrarium kroop. Vlak voor de geboorte ontlaste ze een brok urinezuur. Om 09.15 uur 's morgens legde ze een onbevruucht ei, gevolgd door 10 jongen en nóg een onbevruucht ei. Tegen 09.45 uur was de geboorte beëindigd.

Vrouwtje 2 bleef onverstoord door de geboorten. De geboorte bij haar heb ik niet geobserveerd. Op 27 juni 1987, ergens tussen 10.15 's avonds en 01.30 's nachts, vond bij vrouwtje 2 de geboorte plaats van 10 jongen en 2 onbevruuchte eieren. Bij vrouwtje 1 werd één jong te vroeg geboren (de dooierzak was niet helemaal opgenomen). Deze raakte geïnfecteerd en dit jong stierf. Beide vrouwtjes aten de dag na

---

de geboorte weer. Ze kregen iedere 8 tot 10 dagen weer halfwas ratten.

In 1988 kweekte ik met beide vrouwtjes onder dezelfde omstandigheden, zoals boven beschreven. Bij vrouwtje 1 kwamen op 21 juni 8 jongen en 8 onbevuchte eieren ter wereld. Vrouwtje 2 toonde alle tekeningen van zwangerschap, maar begon eind juli weer te eten zonder jongen geproduceerd te hebben.

JONGEN

De jonge dieren hield ik apart in potten van 1 gallon (Murphy en Campbell, 1987) met takken van kunststof materiaal en 6.35 mm water op de bodem. De temperatuur in de potten varieerde tussen de 26,6 en 28,8°C. De eerste paar dagen raakte een aantal jongen onbedoeld oververhit (de dieren van 1987), toen de temperatuur in de potten steeg tot 32°C als gevolg van een kapotte thermostaat. Bij 2 juvenielen stulpte de hemipenis naar buiten. Dezelfde uitstulpingen van de hemipenis door te hoge temperaturen bij jonge dieren werden waargenomen door T. Walsh (pres. med.). Helaas constateerde ik deze twee gevallen pas na enkele dagen en tegen die tijd waren de hemipenissen al opgezwollen. De slangetjes dompelde ik in koel water en op de hemipenissen bracht ik suiker aan om de zwellings te verminderen. Dit had echter geen succes, daar ze te lang waren uitgestulpt. Uiteindelijk verloren deze 2 mannetjes hun hemipenissen, maar ze deden het verder goed. Een soortgelijk geval deed zich in 1988 voor, maar dit ontdekte ik binnen enkele uren. Ik volgde dezelfde procedure, deze keer met succes. Er traden geen problemen op bij temperaturen tussen 26 tot 27°C. De eerste vervellingscyclus vond plaats 16 tot 18 dagen na de geboorte. Er deden zich hierbij geen problemen voor. In 1987 heb ik niet geprobeerd de diertjes voor de eerste vervelling te voeren. In 1988 namen 2 jongen al vóór hun vervelling naakte

---

muisjes aan. Die bood ik met de pincet aan. Maar enkele dieren namen voedsel op deze manier aan. Levende naakte muisjes deed ik 's nachts bij de slangetjes in de potten en de meeste dieren namen deze prooi aan. Een paar moesten geholpen worden door het naakte muisje in de bek te leggen (Groves, 1978). Gewoonlijk wurgden deze diertjes dan het nestmuisje en aten het daarna op. Na verschillende voedingen begonnen deze diertjes zelf te eten.

CONCLUSIE

Het is mogelijk om met veel meer succes met *Corallus caninus* te kweken door gebruik te maken van gezonde, geacclimatiseerde dieren, die bij voorkeur in gevangenschap zijn geboren. De dieren moeten in terraria worden gehouden die gemakkelijk zijn schoon te houden met de minst mogelijk verstoring. Een klimaatcyclus waarbij de temperaturen fluctueren schijnt de vrouwtjes tot ovulatie te stimuleren en mannetjes tot paring. Dit kan niet genoeg worden benadrukt. Het is vrij zeker, dat *Corallus caninus* op elk moment van het jaar tot kweken kan worden aangezet door een klimatologische verandering door te voeren (Murphy en Campbell 1987; Laszlo, 1983). Zwangere vrouwtjes hadden een sterke voorkeur voor warmte. Het is aan te bevelen drachtige vrouwtjes in terraria te houden die een warmtebron verschaffen met plaatselijk "warme plekken" tot 31°C. Juvenielen zijn gevoelig voor hoge temperaturen en moeten worden gehouden tussen 26 en 28°C. Temperaturen boven de 32°C kunnen bij mannelijke dieren uitstulpingen van de hemipenis veroorzaken, een toestand die te verhelpen is als die meteen ontdekt en behandeld wordt.

DANKWOORD

Ik ben Rick Haeffner ontzettend dankbaar voor zijn

---

hulp bij het schrijven van dit artikel. Tevens wil ik Dick Goergen en Rick Haeffner bedanken voor het gebruik van hun dia's. Dank ook aan Dave Chiszar voor het nakijken van dit verslag.

LITERATUUR

- Gillingham, J.C., Carpenter, C.C., B.J. & Murphy, J.B. (1977): Courtship and Copulatory Behavior of the Mexican Milk Snake, *Lampropeltis trianogulum sinaloae* (Colubridae).
The southwestern Naturalist 22 (2A): 187-194.
- Groves, J.D. (1978): Observations on the Reproduction of the Emerald Tree Boa, *Corallus caninus* Herp. Review 9 (3): 100-102.
- Laszlo, J. (1983): Further Notes on Reproductive Patterns of Amphibians and Reptiles in Relation to Captive Breeding.
International Zoo Yearbook, Vol. 23: 166-174.
London: The Zoological Society of London.
- Murphy, J.B. & Campbell, J.A. (1987): Captive maintenance.
In: Snakes: ecology and evolutionary biology: 165-181. Seigel, R.A., Collins, J.T., & Novak, S.A. (Ed.) New York: Macmillan Publishing.
- Walsh, T. (1978): Husbandry & Breeding of *Corallus caninus* at the National Zoological Park, with notes on Thermoregulation of Gravid Females.
Unpub. Man. 21 pages.
- Vertaling: René van Marle